

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

Inovarea în lanțurile scurte de aprovizionare

Creând valoare împreună

finanțat de

Comisia
Europeană

Cuprins

Colaborarea de-a lungul lanțului de aprovizionare	3
Dezvoltarea unor produse și procese noi.....	4
Noi modele de afaceri și marketing	5
Consolidarea legăturii dintre orașe și zonele rurale.....	6
Împărtășirea cunoștințelor și experiențelor din Europa	7
Infografic: Inovarea în lanțurile scurte de aprovizionare: creând valoare împreună	8

Prezenta broșură a fost elaborată în cadrul Parteneriatului European pentru Inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI), lansat de Comisia Europeană pentru promovarea inovării în sectoarele agricol și forestier și pentru o mai bună corelare a cercetării cu practica.

Prezenta broșură este o continuare a activităților Focus Grupului PEI-AGRI privind „Managementul inovator al lanțurilor alimentare scurte de aprovizionare”, atelierului PEI-AGRI „Orașe și alimente - conectarea producătorilor cu consumatorii”, și a atelierului PEI-AGRI „Inovarea în lanțul de aprovizionare: creând valoare împreună”.

Pentru mai multe detalii privind Grupurile Operaționale și alte proiecte inovatoare prezentate în prezenta broșură, consultați pliantul dedicat de pe site-ul PEI-AGRI.

► Colaborarea de-a lungul lanțului de aprovizionare

Lanțurile scurte de aprovizionare există în numeroase forme în întreaga Europă, de la vânzări directe în cadrul fermei și agricultura sprijinită de comunitate la lanțuri locale de aprovizionare cu alimente, care includ restaurante sau magazine. Toate aceste forme de colaborare implică, de obicei, un număr limitat de intermediari între producătorul agroalimentar și consumator, având tendința de a se concentra asupra cooperării locale și strânse între persoanele implicate. Lanțurile scurte de aprovizionare cu alimente au potențialul de a reuni producătorii și consumatorii și de a crește valoarea adăugată pentru fermierii din lanțul alimentar. Aceasta poate îmbunătăți veniturile fermei, poate crește competitivitatea și sprijini durabilitatea mediului, cu condiția ca lanțul să fie organizat într-un mod eficient, iar costurile să fie calculate cu precizie.

Îmbunătățirea colaborării dintre fermieri, cooperative agricole, operatorii din sectorul prelucrării alimentelor, consumatori și alte părți implicate în lanțurile scurte de aprovizionare poate crește acest potențial și spori avantajele reciproce. Astfel, persoanelor implicate li se oferă posibilitatea dezvoltării de produse și procese noi pentru a adăuga valoare și a îmbunătăți gama de produse disponibile pentru consumatori.

De asemenea, poate contribui la eficientizarea într-o măsură mai mare a logisticii și distribuției, poate consolida lanțurile alimentare și poate deschide noi piețe de desfacere.

Prezenta broșură evidențiază o serie de grupuri operaționale și alte proiecte și inițiative inovatoare care explorează soluții la provocările cu care se confruntă lanțurile scurte de aprovizionare. Aceste proiecte ilustrează căi de succes prin care inovarea și colaborarea în cadrul lanțurilor alimentare scurte sunt integrate pentru un impact mai mare. De asemenea, prezenta publicație oferă inspirație din partea focus grupurilor PEI-AGRI și a rețelelor tematice Orizont 2020, care contribuie la partajarea rezultatelor într-o măsură mai mare în întreaga Europă.

► Dezvoltarea unor produse și procese noi

Dezvoltarea unor produse noi prin lanțurile scurte de aprovizionare colaborative oferă oportunități pentru producătorii agroalimentari în vederea diversificării gamei lor de culturi, optimizării proceselor, a intrării pe piețe noi și a creșterii veniturilor fermei. O gamă de produse diversificată înseamnă, de asemenea, că mai multe persoane pot fi implicate în cadrul lanțului, creând mai multe oportunități de locuri de muncă și posibilități de partajare a cunoștințelor.

Dezvoltarea de produse noi este deosebit de importantă în contextul schimbării cererii din partea consumatorilor pentru produse sănătoase și durabile, ținând seama totodată de interesul tot mai mare pentru alimentele cultivate la nivel local. Totodată, marca regională poate contribui la crearea unei identități a produsului, care atrage consumatorii și face dovada calității.

Aronia și alte super-bace organice din Centre-Val de Loire

Producția scorușului (*Aronia*) și a altor „super-bace” precum caprifoiul (*Lonicera*), cățina albă (*Hippophae*), pomul de stafide (*Amelanchier*) și socul are deja tradiție în Polonia, Germania, Elveția și în alte țări. Un Grup Operațional din regiunea franceză Centre-Val de Loire consideră că, în prezent, există oportunități pentru dezvoltarea acestor fructe pentru piața organică din Franța. „Prin cultivarea acestor bace, producătorii de fructe organice pot să își diversifice culturile”, spune coordonatorul proiectului, Jean-Marc Delacour, din cadrul asociației de cultivatori regionali din CDHR. „Observăm, de asemenea, un interes tot mai mare din partea consumatorilor pentru produsele alimentare organice a căror trasabilitate poate fi asigurată și care sunt bogate în vitamine și antioxidanți.”

Grupul operațional dezvoltă un lanț complet, de la producția cultivarului (soiului de plantă) la recoltarea și la prelucrarea pentru piața produselor organice. Proiectul a început cu producția organică a „fructului-pilot”, aronia, care este bogat în antioxidanți și care

rezistă foarte bine la insecte dăunătoare și la boli. De asemenea, sunt plantate suprafețe experimentale cu pom de stafide, caprifoi, cățina albă și soc.

„Pe lângă producția acestor culturi noi de bace, produsele destinate consumatorilor obținute din bace, cum ar fi gemul, sucul de fructe și produsele de patiserie, sunt aproape inexistente în Franța”, spune Jean-Marc. „Considerăm că aceasta este o oportunitate importantă pentru a rămâne competitiv și pentru a dezvolta proiectul cu succes. Doi procesatori din cadrul proiectului au început recent să dezvolte rețete experimentale de gem și produse de patiserie. De asemenea, explorăm valoarea potențială a produselor secundare obținute din producția de bace: folosim reziduuri ale bacelor după presare în scopul fabricării de produse cosmetice sau farmaceutice.”

Informații suplimentare [sunt disponibile pe site-ul proiectului](#) sau [în baza de date a PEI-AGRI](#)
Urmăriți [videoclipul proiectului pe YouTube](#)

► Noi modele de afaceri și de marketing

Mai multe proiecte inovatoare testează soluții eficiente din punct de vedere al costurilor și durabile pentru servicii de logistică și distribuție mai eficiente, care să permită lanțurilor alimentare scurte să partajeze costurile și resursele și să se adapteze nevoilor clienților mari. Soluțiile IT inteligente permit producătorilor să aprovizioneze diferite piețe și să exploreze atât vânzările directe, cât și vânzările online, menținând totodată o relație strânsă cu consumatorii. Partajarea cunoștințelor și a competențelor este esențială pentru dezvoltarea acestor soluții.

Food Value: piață online pentru lanțurile alimentare locale

Pentru a sprijini lanțurile scurte de aprovizionare locale, grupul operațional neerlandez „Food Value” a înființat o piață online în care producătorii primari, procesorii din sectorul prelucrării alimentelor, transportatorii și clienții se pot organiza în comunități. „Dorim să oferim fermierilor oportunitatea de a-și vinde produsele mai multor clienți, fără să fie nevoie să devină producători la scară largă”, spune coordonatoarea proiectului, Marieke Karssen. „Platforma noastră este concepută astfel încât să faciliteze organizarea și logistica lanțurilor alimentare locale, oferind alimentelor cultivate la nivel local valoarea pe care o merită.”

Producătorii sau grupurile alimentare locale își pot crea propriul magazin online prin intermediul platformei „Food Value”, care le oferă acces la un panou de bord unde sunt afișate toate comenzile plasate. Aceste informații pot fi extrase cu ușurință în scopuri administrative sau pentru a corela oferta cu cererea. Clienții pot alege produse din toate magazinele agricole de pe platformă. Partenerul logistic local organizează comenzile și le distribuie în oraș.

Peste 23 de fermieri, distribuitori, transportatori și proprietari de restaurante au ajutat la testarea platformei și au contribuit cu idei pentru

dezvoltarea unui instrument online util. Platforma „Food Value” vizează încurajarea comunicării între persoanele care utilizează platforma și stimularea acestora pentru a lucra ca grup. Marieke explică: „Instrumentul permite producătorilor, procesatorilor, distribuitorilor și clienților să își trimită direct și cu ușurință mesaje sau să se sune direct. Ei pot face parte din grupuri tematice, de exemplu, în care clienții și producătorii fac schimb de rețete. Proprietarii de restaurante pot forma un grup cu furnizorii pentru a discuta despre meniul pentru luna următoare. Ei pot discuta despre disponibilitatea produselor și se pot pune de acord cu privire la produse și prețuri. Aceasta contribuie la crearea și consolidarea încrederii.”

► **Informații suplimentare:** www.foodvalue.nl sau în [baza de date PEI-AGRI](#)

► Marieke Karssen a prezentat această inițiativă în cadrul atelierului PEI-AGRI „Inovarea în lanțul de aprovizionare: creând valoare împreună”. Inspirați-vă din alte proiecte [pe pagina evenimentului](#) și din [pliantul atelierului](#).

► Consolidarea legăturii dintre orașe și zonele rurale

Orașele dețin un potențial imens pentru producătorii agroalimentari implicați în lanțurile alimentare care își desfășoară activitatea în zonele urbane sau periurbane. Logistica inteligentă poate scurta distanța dintre producători și consumatori, stimulând oportunitățile de piață pentru fermierii locali și oferind cetățenilor acces la alimente proaspete, sănătoase și cultivate în mod durabil. Cooperarea strânsă cu orașele și consumatorii poate ajuta producătorii agroalimentari să își creeze un lanț de aprovizionare stabil și să își asigure un venit mai bun. Numeroase inițiative interesante sunt puse în aplicare, printre care și agricultura sprijinită de comunitate și Hub-urile alimentare. De asemenea, se pot organiza achiziții publice de alimente în orașe, de exemplu, pentru grădinițe, școli sau spitale, pentru a obține alimente produse la nivel local și într-un mod durabil.

Un parc comestibil pentru cetățenii din Reggio Emilia

Lângă orașul italian Reggio Emilia, grupul operațional „Parcul comestibil” a înființat o fermă bazată pe agrosilvicultură, care furnizează produse proaspete orășenilor. Ferma se întinde pe o suprafață de aproximativ 1 ha, cu 80 de duzi plantați în rânduri între culturi. Aceasta sporește biodiversitatea și ajută la menținerea peisajului rural tradițional din zonă.

„Clienții noștri pot veni de două ori pe săptămână să cumpere legume și produse alimentare proaspete”, spune coordonatorul proiectului, Paolo Mantovi, din cadrul organizației de cercetare CRPA. „Oferim produse de calitate înaltă, cu un impact scăzut asupra mediului, datorită modelului nostru durabil de producție, cât și vânzând direct producția noastră. Legumele care nu sunt vândute, sunt prelucrate de către o cooperativă agricolă pentru, de exemplu, amestecuri de legume proaspete, care pot fi utilizate la supă. „Parcul comestibil” este și noua marcă de amestec pentru supe, comercializată în magazine.” Parcul comestibil dorește să se asigure că activitățile agricole pot continua după finalizarea proiectului. Pentru ca acest model agricol să fie durabil din

punct de vedere economic, proiectul explorează modalități de îmbunătățire a logisticii și a vânzărilor, de exemplu, printr-o platformă online de preluare a comenzilor. Paolo spune: „dorim să ne implicăm clienții într-o măsură mai mare în planificarea și dezvoltarea proiectului și să știm care sunt legumele, produsele alimentare sau modalitățile de ambalare pe care le preferă”.

Informații suplimentare sunt disponibile pe site-ul <http://parcocomestibile.crpa.it/> sau în baza de date a PEI-AGRI

Inspirație pentru sistemele alimentare ale orașelor

Orașele Copenhaga, Ljubljana și Lyon aduc alimente proaspete, produse la nivel local, în bucătăriile publice proprii.

Inspirați-vă din rezultatele obținute în urma atelierului PEI-AGRI „Orașe și alimente – conectarea producătorilor cu consumatorii”.

► Partajarea de cunoștințe și experiențe în întreaga Europă

Conectarea cu alte persoane, proiecte și rețele europene, cum ar fi rețelele tematice și proiectele cu actori multipli din cadrul programului Orizont 2020, poate spori inspirația și inovarea pentru lanțurile scurte de aprovizionare.

Reflecție prin intermediul focus grupurilor PEI-AGRI

„După ce am participat la Focus Grupul PEI-AGRI privind lanțurile scurte de aprovizionare, am hotărât să pun în aplicare cunoștințele pe care le-am dobândit în regiunea croată din care provin. Ca parte a Agenției de dezvoltare regională din Međimurje, am reușit să înființăm proiectul „Interreg AgriShort”, care ne-a permis să creăm patru lanțuri scurte de aprovizionare cu alimente în Croația și Ungaria. Acestea au fost primele lanțuri scurte de aprovizionare înființate în Croația.

Am observat că această idee nouă și promovarea pe care am făcut-o pentru lanțurile alimentare scurte au schimbat mentalitatea multor persoane din comunitatea locală. Acestea au început să acorde prioritate alimentelor locale și lanțurilor de aprovizionare cu contact mai direct. Am implicat și guvernul, care în prezent ne sprijină în dezvoltarea magazinelor pentru produse locale.”

- Valentina Hažić, expert în cadrul Focus Grupului PEI-AGRI privind „Gestionarea inovatoare a lanțurilor scurte de aprovizionare cu alimente” -

Găsiți toate rezultatele Focus Grupurilor pe [site-ul PEI-AGRI](#)

- Mai multe proiecte multi-actor din cadrul programului Orizont 2020, inclusiv [DIVERSIFOOD](#), [Strength2Food](#) și [SMARTCHAIN](#) explorează soluții pentru lanțurile durabile de aprovizionare cu alimente.
- Citiți mai multe despre cercetarea și inovarea pentru lanțurile scurte de aprovizionare în [fișa informativă privind Lanțurile durabile, circulare și inovatoare](#).

Rețele tematice de legătură în cadrul lanțului (de aprovizionare)

SKIN (Rețeaua de cunoștințe și inovare a lanțului scurt de aprovizionare) este o rețea tematică din cadrul programului Orizont 2020, care colectează și diseminează cunoștințe și bune practici privind lanțurile scurte de aprovizionare cu alimente.

- Găsiți informații suplimentare, videoclipuri care ilustrează povești și o hartă a bunelor practici pe site-ul www.shortfoodchain.eu
- Puteți găsi o [prezentare generală a tuturor rețelelor tematice](#) pe site-ul PEI-AGRI

INOVAREA ÎN LANȚURILE SCURTE DE APROVIZIONARE Creând valoare împreună

Partajarea de cunoștințe în întreaga Europă

BENEFICII

Dezvoltarea de noi produse și procese

- ▶ Valoare adăugată pentru producători și procesatori
- ▶ Acces la piețe noi
- ▶ Gamă mai variată de produse pentru consumatori

Explorarea modelelor inovatoare de afaceri și de marketing

- ▶ Logistică și distribuție eficiente
- ▶ Partajarea costurilor și a resurselor
- ▶ Relație strânsă cu consumatorii

Conectarea orașelor cu zonele rurale

- ▶ Acces la alimente proaspete pentru consumatorii din orașe
- ▶ Lanțuri de aprovizionare stabile
- ▶ Contracte de achiziții publice pentru instituțiile publice